

Innspillsmøter IP- Håndtering

27. og 31. august 2026

Benedicte Løseth, Områdedirektør forskningssystemet og internasjonalisering

Agenda

- 1330: Velkommen og introduksjon

Innlegg om «Norges ambisjon for samarbeidsforskning. Hva bør offentlig finansiert samarbeidsforskning skape for Norge?»

områdedirektør Benedicte Løseth, Norges forskningsråd

- 1350: Innlegg fra deltakere om «Hva fungerer godt i samarbeidsforskning? Hva er vanskelig og hvorfor?»

27. august

- Haakon Thue Lie, DEHNS
- Solveig Fossum Raunehaug, NMBU
- Hans Kleivdal, Norge

31. august

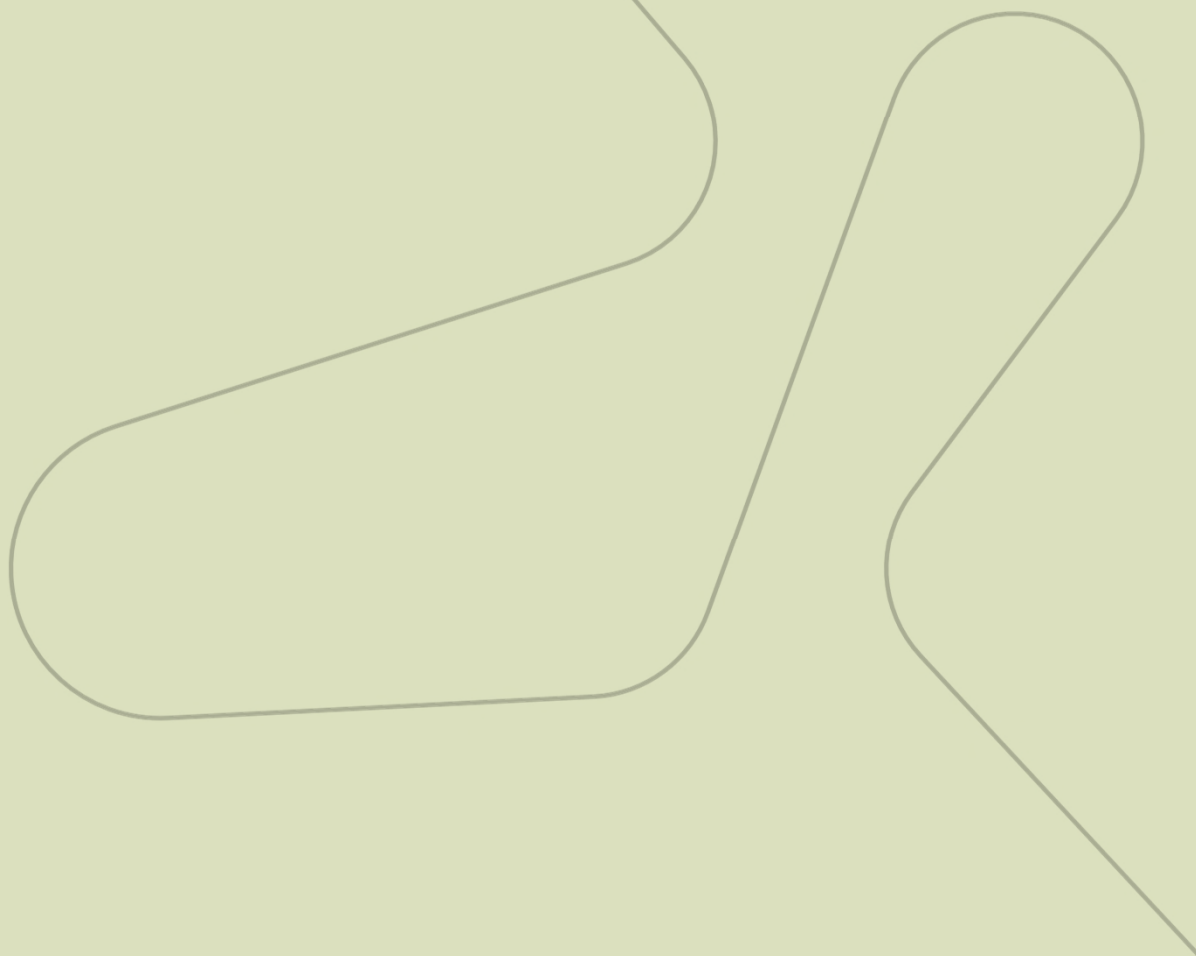
- Eivind Andersen, NTNU TTO
- Eirik Selmer-Olsen, TINE
- Martin Foss, IFE

- 1420: Spørsmål og refleksjoner
- 1515: Oppsummering
- 1530: avslutning

Om prosjektet

Revidert policy i Forskningsrådet - ferdig mars 2027

Prosjektmål:

1. Kartlegge utfordringsbildet for IP- håndtering i samarbeidsprosjekter og løsninger nasjonalt og internasjonalt. Leveranse desember 2026.
2. Tydeliggjøre prinsipper for håndtering av IP-rettigheter i samarbeidsforskning og utarbeide løsninger. Leveranse februar 2027.
3. Lage utkast til revidert policy for IP-rettigheter for Forskningsrådet og foreslå hvordan Forskningsrådet skal implementere prinsippene i sin virksomhet, inkludert tydeliggjøring av Forskningsrådets rolle. Leveranse mars 2027.

Brev fra KD den 15. april 2026

Mål for regjeringen :

- Styrke industrielle samarbeid mellom forskning og næringsliv
- Øke næringslivets FoU - innsats

KD forventer :

- **Utarbeidelse av prinsipper for håndtering av IP-rettigheter** som er i tråd med gjeldene regelverk
- **Tilstrekkelig forutsigbarhet for næringslivet og forskningssektoren**
- **Åpne og transparente prosesser**
- **Gode rammer for økt samarbeid** mellom akademia og næringsliv som bidrar til innovasjon, verdiskaping og langsiktig kunnskapssamarbeid

Ekspertgruppen

- Har en **rådgivende rolle** for prosjektet og skal bidra til en god og effektiv måloppnåelse.
- Medlemmer har erfaring med IP-håndtering i samarbeidsforskning og relevant beslutnings og forhandlingserfaring.

Navn	Arbeidssted	Stilling
Toril Hernes	NTNU	Prorektor for forskning og innovasjon
Jens Petter Berg	UiO	Viserektor for livsvitenskap og helse
Agnieszka Anna Zachariassen	Norge	Leder organisasjon og virksomhetsstyring
André Teigland	Norsk Regnesentral	Administrerende direktør
Astrid Kristoffersen	DNV	Director Group Research & Development
Caroline Horsfield	Norsk Hydro	VP & Head of Intellectual Property Department
Magnus Thomassen	HYSTAR	Chief Product Officer
Hege Tokerud	Aiba	CEO & Co-founder
Elen Margrethe Brendeford	Patentstyret	Teknolog innen Medisinsk teknologi, Patent
Andreas Blohm Graversen	Københavns Universitet	Visedirektør Innovation Innovation og Erhvervssamarbejde

Nettside:

- Norge skal styrke samarbeidet mellom forskning og næringsliv. Forskningsrådet har satt i gang et arbeid for å sikre at etablerte og nye samarbeidsformer, og **håndtering av immaterielle rettigheter** bidrar til å stimulere forskningssamarbeidet.
- Vi ser til erfaringer i de **store internasjonale forskningskonsortiene i Europa** og til de gode eksemplene nasjonalt.
- Nettsiden vil oppdateres fortløpende og relevant info om arbeidet legges åpent ut.
- Når det er møter, hva som er temaet og hvor langt Forskningsrådet er kommet i arbeidet.

Lenke til nettsiden:

<https://www.forskningsradet.no/forskningspolitikk-strategi/immaterielle-rettigheter/>

IP-håndtering i samarbeidsforskning internasjonalt perspektiv

- Vi ser på praksis og erfaringer i andre land, som eksempel
 - i. EU har «DESCA»model for konsortium avtale og tilbyr en «IP-help desk»
 - ii. Storbritannia har utviklet “Lambert Toolkit” som tilbyr modellavtaler
 - iii. Den danske “Taskforce for styrket viden- og teknologioverførsel”, etablert i 2025 som del av regjeringens entreprenørstrategi. Vi har representant i ekspertgruppen fra dette arbeidet.
 - iv. Vi ser også på Sverige, Irland, Tyskland, Finland og Nederland.

Norges ambisjon for
samarbeidsforskning.
Hva bør offentlig finansiert
samarbeidsforskning skape for
Norge?

Møte langsiktige samfunnsutfordringer og styrke konkurranseevne og velferd

- Forskning er en grunnleggende innsatsfaktor for innovasjon, omstilling og verdiskaping i både næringsliv og offentlig sektor. *(Indikatorrapporten 2025)*
- Norge har sterke forskningsmiljøer, høy vitenskapelig produksjon per innbygger og betydelige offentlige investeringer i forskning og utvikling. *(Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023–2032)*
- Skape verdier for Norge

Endring i den globale orden

Endring i sikkerhetsparadigme

Akselererende klimaendringer og miljøforringelse

Akselererende teknologisk utvikling

Økende demografiske ubalanser

Trusler mot demokratiet

Kilde: European Commission Strategic Foresight Report 2025, vår oversettelse.

FoU i næringsliv og offentlig sektor

- Næringslivet
 - i. FoU-aktiviteten er konsentrert i et begrenset antall store foretak og innen enkelte kunnskapsintensive næringer.
 - ii. Mange små og mellomstore bedrifter har lav eller ingen egen FoU-aktivitet.
 - iii. Næringslivets FoU-investeringer som andel av BNP er lavere enn OECD-gjennomsnittet, og under den politiske målsetningen.

- Offentlige sektor -utenom de offentlige forskningsutførende institusjonene
 - i. står for en begrenset andel av den samlede FoU-utførelsen i Norge.
 - ii. en betydelig bruker av forskningsbasert kunnskap.
 - iii. FoU-aktiviteten er konsentrert i enkelte statlige virksomheter, direktorater og helseforetak, og i noen grad i kommunesektoren.
 - iv. FoU-kompetanse og FoU-aktivitet varierer betydelig mellom virksomheter og forvaltningsnivåer.

- SSB viser at 30 prosent av ferdig disputerte doktorgradskandidater går til offentlig sektor og næringsliv i Norge.

Vi ønsker at forskningsresultater tas i bruk og skaper verdi

Målet er at mer kunnskap skal tas i bruk, - særlig når den er relevant, av høy kvalitet, når den utfordrer etablerte sannheter eller inneholder helt nye muligheter (for samfunnet og næringslivet).

- Norge trenger rammebetingelser for kunnskapsdrevet utvikling av nye næringer
- Aktørene har ulike formål, behov og rammebetingelser
- Ulike tidslogikker, styringsformer og institusjonelle kontekster
- Ofte har partene et lineært kunnskapssyn, der forskning forstås som en ferdig løsning som i etterkant skal «tas i bruk»
- For en velfungerende forskningssystem, må vi
 - i. forstå de ulike aktørenes roller og utfordringer
 - ii. bygge **langsiktig samspill** mellom kunnskapsutvikling, institusjonelle rammer og organisatorisk kapasitet.

Derfor er SAMARBEIDsforskning så viktig;

- Utvikle forskningskompetanse og bygge sterke fagmiljøer
- Sikre relevans og nytte
- Øke bruk av forskningsresultater
- Styrke innovasjon og omstilling
- Skape samfunnsnytte

I Forskningsrådet betyr **samarbeid** at minst to uavhengige parter jobber sammen for å dele kunnskap, nå et felles mål og dele både risiko og resultater.

- 1) Partene skal i fellesskap definere omfanget av samarbeidsprosjektet,
- 2) Alle partene bidrar til gjennomføringen og deler risikoer og resultater.

Oppdragsforskning og salg av generelle forskningstjenester anses ikke som samarbeid i denne sammenheng.

Samarbeidsforskning fungerer, også i Norge!

Noen (få) eksempler

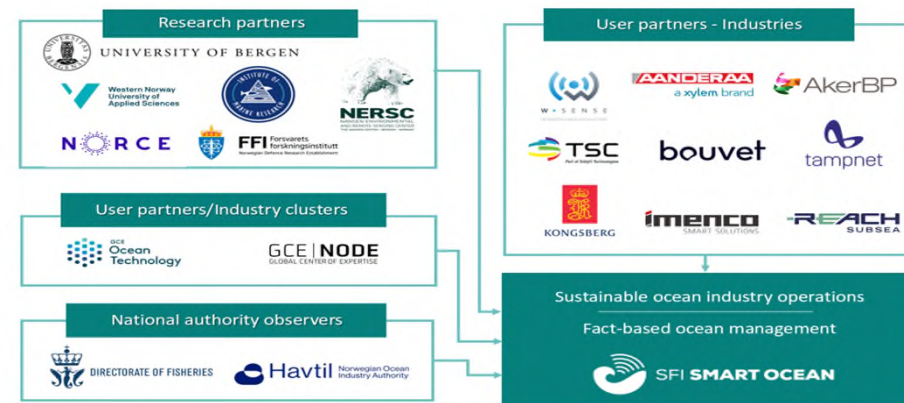
SFI SMART Ocean (2021-2028)

- *Samarbeidet har gitt nye industrielle verktøy, AI-løsninger tatt i bruk hos bedrifter, bidrag til internasjonal standardisering og ny sensorteknologi som testes i felt.*

Fra forskning til anvendelse

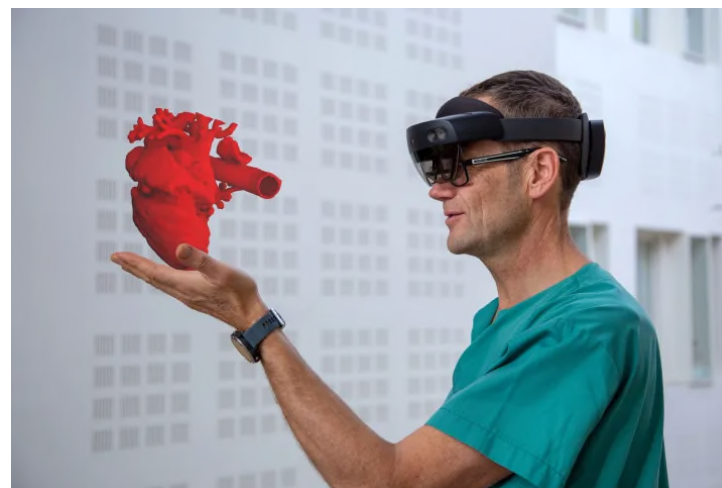
- Undervannskommunikasjon standardiseres internasjonalt
- AI for automatisk kvalitetssikring av havdata
- AutoML-verktøy prøves ut i subseaoperasjoner
- Nye sensorbelegg testes i havet
- Industrielle spin-off prosjekter hos Aker BP og andre partnere

Etablering av nye selskaper- 2020

- Inven2 og Sopra Steria stifter aksjeselskapet **HoloCare AS** som del av en offentlig-privat satsing på helsehologrammer.
- Tre kliniske applikasjoner
 - i. for planlegging av operasjoner for barn med hoftesykdommer,
 - ii. for operasjoner på barn med medfødt hjertefeil
 - iii. til bruk ved leverkreftoperasjoner.
- Bidrag fra
 - i. Brukerstyrt Innovasjonsarena – Norges Forskningsråd (BIA).
 - ii. innovasjonsmidler fra Helse Sør-Øst,
 - iii. Oslo universitetssykehus , Sunnaas og Akershus universitetssykehus deltatt i utviklingssamarbeidet.

Bilde: Inven2

Kilde: Inven2 og Sopra Steria med offentlig privat samarbeid – Inven2

inven2

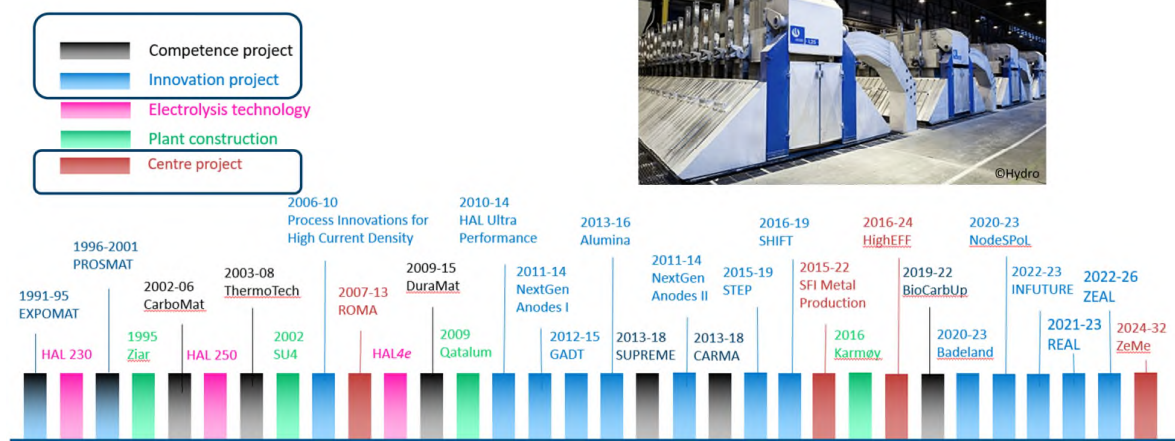

Langsiktig samarbeid (1991- nå)

- Langsiktig samarbeid i prosessindustri, Hydro, NTNU, SINTEF,
- Støtte fra virkemiddelapparatet og industri partnere

Samarbeid og god bruk av virkemidler har gitt konkurransekraft, kompetanseheving og innovasjon

Kilde: SINTEF

Men - Det finnes utfordringer

- IP-håndtering er en av utfordringene
- Hvordan kan vi være med å bedre rammevilkårene for samarbeid
- Derfor har vi etablert dette prosjektet

Takk for alle innspill

- Alle kan sende inn et skriftlig innspill om «Hva som fungerer godt i samarbeidsforskning? Hva som er vanskelig og hvorfor?»
- Hver organisasjon kan sende ett innspill, Frist 3. september 2026.
- Innspillet kan være maks én side langt.

HVORDAN SKAPE VERDI FOR NORGE GJENNOM SAMARBEIDSFORSKNING?

Innspill til IP-prosjektet: Hvordan skape verdi for Norge gjennom samarbeidsforskning?

Høringsnummer: 3913

Svarfrist: 3. sep. 2026

Emne: Policy for samarbeidsforskning

Publisert: 22. jun. 2026

3. sep. 2026

Innspill til IP-prosjektet: Hvordan skape
verdi for Norge gjennom samarbeidsforskning?

Inviterte innspill

Hva fungerer godt i samarbeidsforskning? Hva er vanskelig og hvorfor?

27. august

- i. Haakon Thue Lie, DEHNS
- ii. Solveig Fossum Raunehaug, NMBU
- iii. Hans Kleivdal, Norce

31. august

- i. Eivind Andersen, NTNU TTO
- ii. Eirik Selmer-Olsen, TINE
- iii. Martin Foss, IFE

Idékraft verden trenger

Forskningsrådet